10.11.2026

Turun hallinto-oikeus

Sairashuoneenkatu 2-4

PL 32, 20101 TURKU

Diaarinumerot 1832/03.04.04.04.09/2026 ja 1855/03.04.04.04.09/2026

**Lausunto Turun hallinto-oikeudelle koskien Satakunnan hyvinvointialueen omaishoidon tuen palkkioluokkia 2026**

## Vaatimukset

Valittajat vaativat, että Turun hallinto-oikeus

1. kumoaa Satakunnan hyvinvointialueen aluehallituksen päätöksen 1.9.2026 § 503 sekä siihen liittyvän päätöksen 16.6.2026 § 194 siltä osin kuin uusilla palkkioluokilla alennetaan voimassa olleeseen omaishoitojärjestelyymme kuuluvaa palkkioluokan 2 hoitopalkkiota;
2. palauttaa asian Satakunnan hyvinvointialueelle uudelleen valmisteltavaksi ja ratkaistavaksi siten, että päätöksen todelliset vaikutukset, yksilöllinen palvelutarve, omaishoidon sitovuus ja vaativuus, yhdenvertaisuus sekä asianosaisten oikeusturva arvioidaan asianmukaisesti; sekä
3. kieltää päätösten täytäntöönpanon valittajien osalta tai määrää sen keskeytettäväksi siihen saakka, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu. Hoitopalkkio tulee maksaa asian käsittelyn ajan aikaisemman palkkioluokan 2 mukaisena eli 1 003,19 euroa kuukaudessa.

Valittajat pyytävät täytäntöönpanon keskeyttämistä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 123 §:n nojalla ja pyytävät käsittelemään tämän vaatimuksen kiireellisenä. Uuden sopimuksen mukainen palkkio alenee 1.12.2026 jo valituksen käsittelyn aikana. Ilman väliaikaista määräystä muutoksenhaku ei valittajien mukaan anna heille riittävää oikeussuojaa.

## Vastine

Satakunnan hyvinvointialueen aluehallitus on tehnyt 19.5.2026 pitämässään kokouksessapäätöksen § 141 Satakunnan hyvinvointialueen omaishoidon tuen toimintaohje ja myöntämisperusteet 1.7.2026 alkaen.

Aluehallituksen 19.5.2026 tekemän päätöksen jälkeen on ilmennyt väitteitä päätöksiä rasittavasta menettelyvirheestä liittyen hallintolain 28 §:n mukaisiin esteellisyysperusteisiin. Oikeustilan ollessa tulkinnanvarainen katsoi aluehallitus parhaaksi tehdä uusi erillinen päätös.

Aluehallitus on kokouksessaan 11.11.2025 /§ 354 päättänyt hyväksyä esittelijän ehdotuksen mukaiset uudet omaishoidon palkkioluokat noudatettavaksi uusien omaishoidon kriteerien hyväksymisen jälkeen. Uudet kriteerit on hyväksytty kokouksessa 19.5.2026/ § 141. Kyseisen päätöksen jälkeen on ilmennyt, että 11.11.2025/ § 354 päätöstä rasitti muotovirhe, koska asian käsittelyyn osallistui esteellinen henkilö (hallintolain 28 § 1 mom 1 kohta).

Päätös on edellä mainitun johdosta syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja näin ollen päätöskokonaisuutta mahdollisesti myöhemmin rasittava menettelyvirhe on korjattu 16.6.2026 § 194. Täten väitteet päätöksen syntymisestä virheellisessä järjestyksessä on hyvinvointialueen taholta korjattu hallintolain 50 §:n mukaisena itseoikaisuna. Valituksen alaisen päätöksen osalta esteellinen henkilö ei osallistunut asian käsittelyyn.

Valituksessa on vedottu hallintolain 34 §:n mukaiseen asian selvittämisen ja asianosaisten kuulemisen laiminlyöntiin. Valituksen alainen päätös ei kuitenkaan koske yksittäisen omaishoitajan oikeutta, etua tai velvollisuutta, vaan sillä on hyväksytty hyvinvointialueella sovellettavat yleiset omaishoidon tuen myöntämisperusteet, toimintaohje ja palkkioluokat. Päätöksessä ei ratkaista yksittäisiä omaishoidon tukea koskevia asioita, näin ollen hallintolain asian selvittämistä ja asianosaisen kuulemista koskevat säännökset eivät edellytä erikseen jokaisen omaishoitajan yksilöllistä kuulemista ennen yleisten myöntämisperusteiden hyväksymistä.

Aluehallituksen 19.5.2026 § 141 päätöksellä on hyväksytty omaishoidon tuen toimintaohje, myöntämisperusteet otettu käyttöön aiemmin hyväksytyt omaishoidon tuen palkkioluokat. Kyse on siis hyvinvointialueella noudatettavista yleisistä perusteista, eikä päätöksellä ratkaista yksittäisen omaishoitajan oikeutta omaishoidon tukeen, muuteta voimassa olevan omaishoitosopimuksen ehtoja tai päätetä yksittäisen hoitopalkkion määrästä. Mahdolliset yksittäistä omaishoitajaa koskevat ratkaisut tehdään erillisillä muutoksenhakukelpoisilla viranhaltijapäätöksillä. Näin ollen päätöksen täytäntöönpano ei tee oikaisuvaatimusta hyödyttömäksi eikä vaaranna muutoksenhakijan oikeusturvaa. Mikäli aluehallituksen päätöstä myöhemmin muutettaisiin oikaisuvaatimuksen tai muutoksenhaun johdosta, muutokset voidaan ottaa huomioon myös yksittäisiä päätöksiä tehtäessä tai niitä muutettaessa. Asiassa ei siten ole esitetty sellaisia perusteita, joiden vuoksi päätöksen täytäntöönpano tulisi kieltää tai keskeyttää.

Päätöksen toimeenpanon valmistelun yhteydessä ilmi käyneen sopimusten yhdenvertaisuusongelmien vuoksi on päädytty irtisanomaan kaikki ennen 1.7.2026 alkaneet toistaiseksi voimassa olevat omaishoitosopimukset ja valmistelemaan uudet omaishoitosopimukset, jotka tulevat voimaan 1.12.2026, näin varmistetaan maishoitajien yhdenvertainen kohtelu.

Valittajien mukaan päätöksessä ei ole kuultu omaishoidon asiantuntijoita eikä omaishoidon edunvalvontaa tai muita asianosaisryhmiä ennen päätöksen tekemistä. Päätöksen teossa ei ole otettu riittävästi huomioon hallinnon huolellisuus-, suhteellisuus ja selvitysvelvollisuusperiaatteita. Lisäksi valittajat katsovat, ettei palkkion alentaminen perustu yksilölliseen harkintaan vaan yleiseen taloudelliseen sopeutustoimeen.

Valituksessa esitetyt vaatimukset voimassa olevien sopimusten ehtojen muuttamisesta, uuden sopimuksen oikeusvaikutuksista, sopimusmenettelystä sekä omaishoitajien yhdenvertaisesta kohtelusta eivät kohdistu aluehallituksen päätöksen lainmukaisuuteen, vaan sen mahdolliseen täytäntöönpanoon tai myöhempiin yksittäisiin hallintopäätöksiin. Täten näiden vaatimusten käsittely harkittaessa oikaisuvaatimuksen alaisen päätöksen lainmukaisuutta on epätarkoituksenmukaista. Esimerkiksi erimielisyydet omaishoitosopimusten tulkinnassa käsitellään lain omaishoidon tuesta 12 §:n mukaisesti erillisenä hallintoriitakanteena hallinto-oikeudessa.

Omaishoidon tuki on lakisääteinen määrärahasidonnainen sosiaalipalvelu, jonka myöntämisestä ja järjestämisestä vastaa hyvinvointialue. Täten on hyvinvointialueen itsehallintoon kuuluva asia määritellä omaishoidon tuen palkkioluokat, kunhan lain omaishoidon tuesta mukaisia vaatimuksia noudatetaan.

Anna Alarautalahti-Heurlin
hallintojohtaja

Liitteet

1. Satakunnan hyvinvointialueen hallintosääntö

2. Aluehallituksen 1.9.2026 päätös § 502 Vastine oikaisuvaatimukseen koskien omaishoidon tuen palkkioluokkia 2026
3. Oikaisuvaatimus ja täytäntöönpanokieltovaatimus, päätös §194 16.6.2026, allekirjoitettu
4. Korjattu lisäys ja täsmennys oikaisuvaatimukseen 30.6.2026

5. Lisäys ja täsmennys oikaisuvaatimukseen 30.6.2026
6. Aluehallituksen 1.9.2026 päätös § 503 Vastine oikaisuvaatimukseen koskien omaishoidon tuen palkkioluokkia 2026
7. Oikaisuvaatimus, omaishoidon tuen palkkioluokat 2026
8. Oikaisuvaatimus, aluehallituksen päätös 16.6.2026 § 194